

Kommuneplanens arealdel, endring i bestemmelsene, offentlig ettersyn

Planbeskrivelse 4: Særordninger for servicebiler

Dato for siste revisjon av planbeskrivelsen : 15.4.2021

Dato for godkjenning av bystyret :

Innledning

Forslag til endringer av bestemmelsene til kommuneplanens arealdel 2012-24 (KPA) er utarbeidet av Trondheim kommune. Beskrivelse av forslagene er delt i fem planbeskrivelser. Dette er beskrivelse av punkt 4: Særordninger for servicebiler

Bygningsrådet vedtok i sak 120/20 den 19.5.2020 at følgende skulle inkluderes i arbeidet med endring av bestemmelsene:

"I arbeidet med utforming av parkeringsplasser må det også sees på muligheter for å bedre tilgjengelighet og vilkår gjennom eventuelle særordninger, for å kunne utføre oppdrag i regi av hjemmetjenesten. Kommunedirektøren bes se på Oslo kommunes særordning med egne parkeringsplasser for servicebiler med grønne skilter og legge til rette for tilsvarende ordning i Trondheim."

Innspill fra varsel om oppstart av planarbeid

Det har kommet tre innspill konkret til dette arbeidet, som er kort oppsummert nedenfor.

- *Fylkesmannen i Trøndelag* mener at å legge til rette for effektiv ressursutnyttelse gjennom avsatte parkeringsplasser til hjemmesykepleie, legevakt og lignende er et godt grep for effektiv tjenesteyting.
- *Statens vegvesen* mener at intensjonen er hensiktsmessig, men påpeker at begrepet 'servicebiler med grønne skilter' bør defineres bedre dersom det er identisk med biler som brukes i regi av hjemmetjenesten.
- *Trøndelag fylkeskommune* mener det er positivt med vurdering av tilgjengelighet for servicebiler.

Gjeldende status i plan og lovverk, og praksis/forvaltning

Utover krav om brukbarhet og løsninger til det beste for samfunnet, er det ikke konkrete krav knyttet til egne parkeringsplasser for servicebiler i plan og bygningsloven eller vegloven.

Særordning i Oslo og grønne skilter:

Oslo kommune har egne parkeringsplasser for varelevering, hvor de kan prioritere nullutslippskjøretøy.

Varebiler med én seterad og lasterom har grønne skilt. Mange håndverkere kjører med grønne skilt, mens hjemmehjelp ofte kjører i vanlige personbiler med hvite bilskilt. Det vurderes ikke som hensiktsmessig å prøve å få til en særordning for parkering med grønne skilt for å gi bedre vilkår for parkering for hjemmetjenesten i Trondheim.

Tilbakemelding om praksis fra Trondheim parkering:

Trondheim parkering håndhever parkering på offentlige gater og kan ilegge parkeringsbøter. Trondheim parkering har en SmartPark-app tilpasset bedrifter, som gjør det enklere å benytte offentlige parkeringsplasser. Dette fungerer fint for håndverkere i sentrumsområdet og er mye brukt. Adkomst for flyttebiler og varelevering fra lastebiler til boliger i de tett bystruktur eller der all parkering er i kjeller er ofte mer problematisk.

Trondheim parkering har mulighet til å *hviteliste* kommunale biler som benyttes av helsetjenesten, barnevern eller andre, og har gjort dette på etterspørsel. Dette gjøres for å lette parkeringen for denne type kommunale tjenester. Det er utarbeidet egne "produkter" som tilbys de enhetene i kommunen som har bruk for dette.

Trondheim parkering sier ellers at de legger godviljen til ved feilparkering av biler med kommunal logo, så lenge parkeringen ikke er trafikkfarlig, langvarig eller til hinder for fremkommelighet. Trondheim parkering har vært i samarbeid med hjemmetjenesten om gode løsninger. Det har ikke vært mulig å få kjennskap til hvor stort omfang det faktisk er på parkeringsbøter til hjemmetjenesten fra Trondheim parkering.

Tilbakemelding om praksis fra Apcoa parking, tidligere Europark:

Bedriften er en stor aktør i Trondheim for å håndheve parkeringsregler på privat grunn. De håndhever i tråd med de private parkeringsbestemmelsene, som bestemmes av borettslag eller bedrifter. Dersom disse borettslagene eller bedriftene ønsker at håndverkere eller kommunale kjøretøy ikke skal bøtelegges på deres grunn, kan dette la seg gjennomføre. Noen borettslag har egne parkeringsplasser for hjemmehjelp, men dette er unntakene. Det kan være mulig å utvikle felles digitale løsninger for smart betaling av parkering også på privat grunn.

Vurdering av muligheter for særordning for servicebiler

Kommunen har ingen virkemidler i dag for å styre bruk av private parkeringsplasser, og ser ikke at en bestemmelse i kommuneplanens arealdel vil kunne gi hjemmetjenesten eller servicenæring bedre parkeringsvilkår innenfor allerede etablerte boligområder.

Kommunen kan gjennom bestemmelser i kommuneplanens arealdel sette krav til offentlig parkering i nye reguleringsplaner. I etterkant kan kommunen regulere bruken av disse parkeringsplassene, til for eksempel korttidsparkering, kommunale tjenestebiler, drosjer, delebiler eller kanskje nullutslippskjøretøy. Et krav om offentlige parkeringsplasser kan være riktig ved utvikling av lokale sentra med mange funksjoner, men bør utredes gjennom arbeidet med ny kommuneplanens arealdel. Føringer for framtidige detaljplaner vil uansett ikke påvirke tilgangen for parkeringsplasser i allerede etablerte boligområder.

Pågående arbeid

Kommunen har fått innvilget støtte fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å arbeide med parkeringsplasser for servicenæringen. Dette arbeidet vil gi innspill til ny kommuneplans arealdel. Arbeid med logistikk-løsninger for Trondheimsregionen, mobilitetshuber og bylogistikk for Midtbyen kan gi verdifulle innspill for framtidige løsninger.

Kommunedirektørens vurdering og anbefaling

I en stadig tettere by blir det enda viktigere å sikre areal og løsninger som gjør det lettere for flere å bo urbant og få de tjenestene man trenger, uten at man må ha egen bil eller parkeringsplass. Flere eldre kommer til å bo hjemme lengre, og det er viktig å finne gode rammevilkår for hjemmetjenesten, slik at tjenestene blir mest mulig effektive og til nytte for brukerne.

Nye digitale plattformer og samarbeid på tvers av enheter og med private, kan gi nye løsninger. Kommunen har begrenset myndighet på disponering av privateide parkeringsplasser, og oppfordrer borettslagene og sameiene til å finne gode løsninger til det beste for sine beboere.

I ny arealdel bør det vurderes krav til offentlige parkeringsplasser, blant annet i lokale sentrum, som kan reserveres for servicebiler m.m.. Inntil slik bestemmelse er vedtatt kan dette allerede kreves i nye reguleringsplaner. Kommunedirektøren er involvert i flere utviklingsprosjekter knyttet til bylogistikk, og ønsker å arbeide videre med temaet ved utarbeiding av ny arealdel til kommuneplanen.

Kommunedirektøren ser ingen snarlig løsning på tematikken som kan sikres gjennom en bestemmelse til arealdelen nå.